

ANALIZA STRUKTURE LOVACA NA PODRUČJU KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE

HUNTERS STRUCTURE ANALYSIS AT THE REGION OF KRAPINSKO-ZAGORSKA COUNTY

Marijan GRUBEŠIĆ¹, Mario VODOLŠAK², Domagoj KRIŽAJ³

SAŽETAK: U Krapinsko-zagorskoj županiji registrirano je 38 lovačkih udruga u kojima je učlanjeno 2294 člana-lovca. Istraživanja strukture lovaca provedena su na uzorku od 15 lovačkih udruga s ukupno 935 članova-lovaca i pripravnika. Istraživanje je imalo za cilj utvrditi životnu dob lovaca, njihov lovački staž i obrazovnu strukturu.

Rezultati istraživanja pokazuju da je najveći broj lovaca u životnoj dobi od 40-50 godina 32,78 %, u dobi od 50-60 godina je 25,08 %, a u dobi do 30 godina je ispod 10 % lovaca (9,71 %).

Prema dužini lovačkog staža najviše je lovaca sa stažem do 10 godina-34,89 %, s dužinom staža postotak znatno opada pa je s više od 40 godina u lovačkim redovima samo 3,23 % članova. Također je nizak i udio pripravnika (stažista), samo 4,23 %.

Analiza obrazovne strukture lovaca pokazuje da vidno prevladava srednja stručna sprema sa čak 70,70 % članova. Relativno je malo visokoobrazovanih članova i znanstvenika.

Prikazani rezultati istraživanja upućuju na potrebu veće promocije lovstva među mlađim i visokoobrazovanim strukturama pučanstva.

Ključne riječi: lovci, lovačke udruge, Krapinsko-zagorska županija

1. UVOD – Introduction

U Republici Hrvatskoj registrirano je oko 55 000 lovaca koji su objedinjeni u Hrvatski lovački savez preko lovačkih saveza županija, odnosno svojih lovačkih udruga. Lovački savez Krapinsko-zagorske županije jedna je od 21 članice HLS-a sa 38 registriranih lovačkih udruga koje zajedno broje 2 294 člana-lovca i 112 lovačkih pripravnika. Usporedbe radi, čitav Lovački savez Hrvatske je 1925. godine imao 45 društava s 5 500 članova lovaca (Lovački priručnik, 1967). Glede zakonske regulative, Zakon o lovu ("Narodne novine"

broj 10/94., 29/99, i 14/01) propisuje uvjete koje mora ispunjavati osoba koja se želi baviti lovom.

Za što bolju prezentaciju lovstva u smislu stručnog obavljanja zahvata u lovištu i tijekom samog lova kao i niza djelatnosti vezanih uz lovstvo, (uzgoj i zaštita divljači, lovni turizam, edukacija mladih, ekologija, očuvanje prirode i staništa, usmjeravanje prema prirodi i dr.) potrebno je analizirati starosne i obrazovne strukture lovaca u Hrvatskoj.

2. CILJ RADA – Purpose

Cilj rada je na jednom reprezentativnom uzorku prikazati strukturu lovaca s obzirom na njihovu životnu

dob, za prikaz u kojoj se dobi najviše ljudi bavi lovom, odnos broja lovaca i njihovog lovačkog staža radi pri-

¹ Marijan Grubešić, doc. dr. sc., Šumarski fakultet, Svetošimunska 25, 10 000 Zagreb

² Mario Vodolšak, dipl. ing., Lovački savez Krapinsko-zagorske županije, Trg S. Radića 3, 49 000 Krapina

³ Domagoj Križaj, dipl. ing., Državni inspektorat, Ulica grada Vukovara 78, 10 000 Zagreb

kaza njihovog lovačkog iskustva. Jednako je važan i odnos ukupnog broja lovaca naspram broja lovaca u mirovini, radi prikaza postotnog udjela umirovljenika

članova lovačkih društava, zatim prikaz lovaca prema njihovoj stručnoj spremi da vidimo koja stručna sprema prevladava među lovcima.

3. PODRUČJE RADA – District

Predmetna analiza obavljena je na slučajnom uzorku od 15 lovačkih udruga u kojima je 935 prijavljenih lovaca i to 897 redovnih članova lovaca i 38 lovačkih pripravnika Lovačkog saveza Krapinsko-zagorske županije. Lovački savez Krapinsko-zagorske županije

ima ukupno 38 lovačkih udruga s 2 294 redovna člana-lovca i 112 lovačkih pripravnika, te se obrađeni uzorak od 40 % lovačkih udruga, 41 % članova lovaca i 34 % pripravnika može smatrati dovoljno velikim i reprezentativnim.

4. METODE RADA – Methods

Za potrebu prikupljanja podataka na slučajno odabranim lovačkim udrugama i njihovim članovima izrađen je jedinstveni anketni listić. U procesu prikupljanja podataka lovačkim društvima upućen je potreban broj anketnih listića sa zamolbom da članovi društva popune te listiće.

U anketnom listiću traženi su sljedeći podaci:

- ime, prezime
- JMBG lovca, za dobnu strukturu
- godina polaganja lovačkog ispita i pristupanja u lovačku organizaciju kao pokazatelja duljine lovačkog staža
- stručna sprema i zanimanje odnosno status umirovljenika za određivanje udjela stručne spreme i umirovljenika.

Dobiveni podaci uzeti su kao vjerodostojni, jer je poznato ime i prezime anketiranog lovca i njegov JMBG.

Nakon prikupljanja popunjenih anketnih listića uslijedilo je njihovo svrstavanje odnosno unos podataka s listića u za to priređenu tablicu (odnosno u računalo) gdje su podaci dalje sistematizirani i obrađeni.

Grafički prikaz bazira se na prikupljenim podacima na temelju uzorka svrstanih u tablice i statistički obrađeni.

Uzorak je uzet nepristrano i pokazatelj je strukture članstva Lovačkog saveza Krapinsko-zagorske županije, ali ne mora nužno biti pokazatelj drugih lovačkih saveza u našoj zemlji.

5. OBRADA PODATAKA I REZULTATI RADA – Data processing and results

Tablica 1. Dobna starost lovaca i duljina lovačkog staža

Table 1 Age and experience of hunters

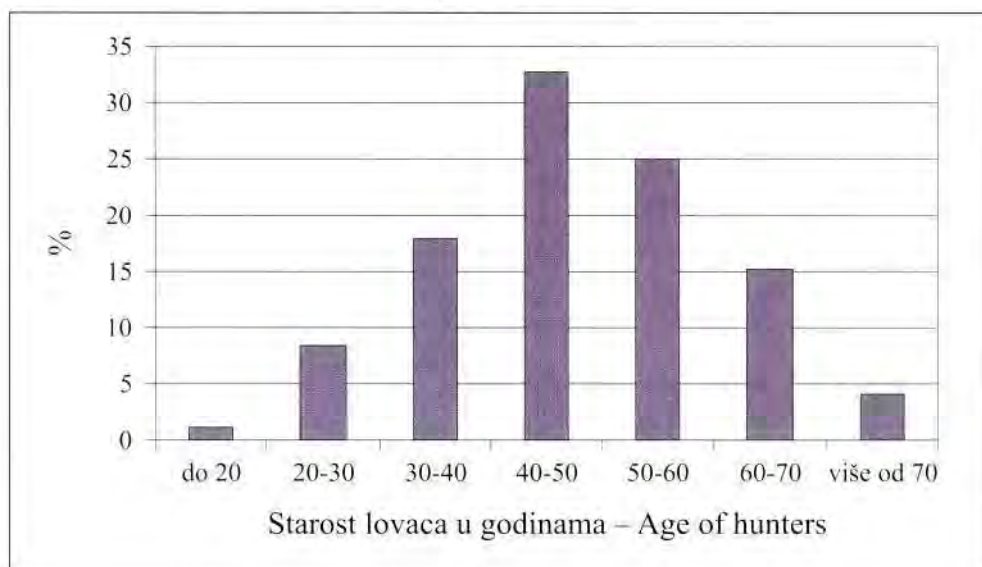
Red. broj Nr.	Lovačko društvo Hunting association	Br. članova /lovaca/ Hunters	Br. lovačkih pripravnika Trainees	Dobna starost lovaca - hunters age								Lovački staž - experience				
				<20	20-30	30-40	40-50	50-60	60-70	> 70	stažisti	1-10	11-20	21-30	31-40	>40
1.	"Strahinjčica" Radoboj	88	4	-	7	11	33	26	13	2	4	34	30	14	7	3
2.	"Krapina" Krapina	71	5	1	4	17	27	18	5	4	5	29	21	8	10	3
3.	"Zajec" Škarićevo	37	4	-	6	8	10	15	2	-	4	13	10	8	5	1
4.	"Srtnjak" Brezovica	10	-	-	-	2	4	3	1	-	-	4	2	3	1	-
5.	"Jazavac" Pila	29	3	1	5	6	6	8	5	1	3	11	9	5	3	1
6.	"Lisica" Vel. Trgovišće	158	3	1	16	37	52	29	23	3	3	40	51	43	18	6
7.	"Oštrc" Lohor	86	-	-	6	9	28	21	14	8	-	35	26	16	7	2
8.	"Srndač" Hum n/S	66	-	-	7	10	23	16	9	1	-	30	18	8	9	1
9.	"Srndač" Tuhelj	52	6	-	5	10	19	11	11	2	63	17	18	9	5	3
10.	"Šljuka" Desinić	33	2	1	-	2	12	9	9	2	2	7	13	7	4	2
11.	"Srndač" Bedekovčina	19	-	-	1	3	6	5	4	-	-	7	9	2	1	-
12.	"Kuna" Klanjec	80	1	-	10	10	19	30	8	4	1	22	25	16	14	3
13.	"Kuna" Pregrada	67	7	1	3	22	24	10	10	4	7	32	18	9	5	3
14.	"Trčka" Zabok	76	3	-	5	14	23	18	17	2	3	28	24	16	8	-
15.	"Lane" Orehovica	25	-	-	1	1	8	6	5	4	-	4	8	10	2	1
1-15	UKUPNO	897	38	5	76	162	294	225	136	37	38	313	282	174	99	29

Postotni odnosi za dobnu strukturu lovaca su kako slijedi:

do 20 godina	1,24 %	od 50 do 60 godina	25,08 %
od 20 do 30 godina	8,47 %	od 60 do 70 godina	15,16 %
od 30 do 40 godina	18,06 %	više od 70 godina	4,12 %.
od 40 do 50 godina	32,78 %		

1. Grafički prikaz:

1 Chart of percentage considering the age of the hunters

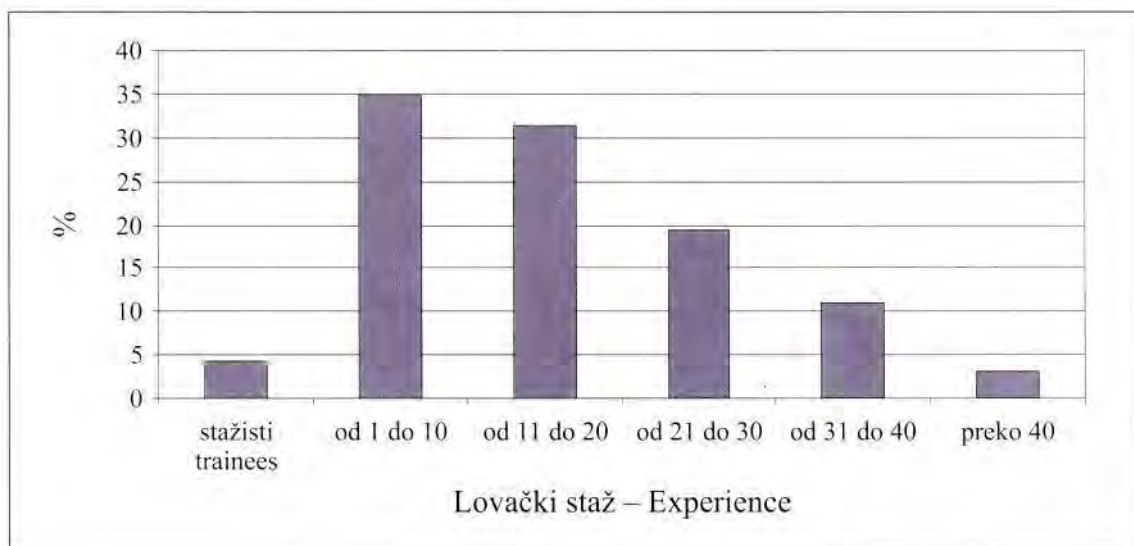
Analizom prve tablice i grafikona odnosa broja i starosti lovaca vidljivo je da je najveći broj lovaca po starosti između 40 i 60 godina.

Postotni odnosi za lovački staž lovaca su kako slijedi:

stažisti	4,23 %	od 21 do 30 godina	19,40 %
od 1 do 10 godina	34,89 %	od 31 do 40 godina	11,04 %
od 11 do 20 godina	31,44 %	više od 40 godina	3,23 %

2. Grafički prikaz odnosa broja lovaca i godina lovačkog staža:

2 Chart of relation between the hunters and their experience:

Kako je iz prethodne analize vidljivo, najviše je srednjedobnih lovaca, ali uspoređujemo li taj broj s duljinom trajanja lovačkog staža, vidjet ćemo da je najveći broj lovaca unutar 1-20 godina.

Ova analiza dobivena je pomoću podataka prve tablice i grafikona odnosa broja lovaca i godina lovačkog staža.

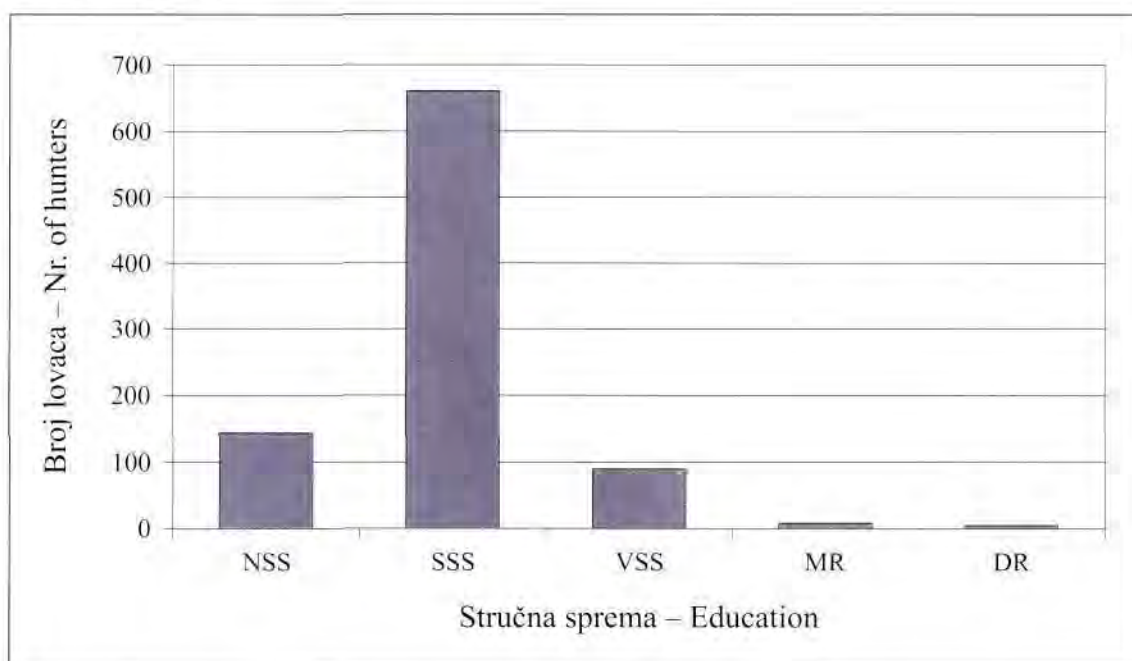
Tablica 2. Stručna sprema članstva te učežće članova-umirovljenika u postotku (%)
 Table 2 Hunters education and percentage of the retired

Red. broj Nr.	Lovačko društvo Hunting association	Br. članova /lovaca i lovačkih pripravnika/ Hunters & trainees	Stručnasprema/education						% članova u mirovini/ retired members	
			NSS elementary	SSS secondary	VSS graduate	MR M.S.	DR doctorate	Ukupno total	Članovi u mirovini retired	%
1.	"Strahinjčica" Radoboj	92	13	68	11	-	-	92	21	22,8
2.	"Krapina" Krapina	76	9	56	10	1	1	76	16	21,3
3.	"Zajec" Škaričevo	41	7	30	4	-	-	41	8	19,5
4.	"Srnjak" Brezovica	10	2	7	1	-	-	10	2	20,0
5.	"Jazavac" Pila	32	4	24	4	-	-	32	5	15,6
6.	"Lisica" Vel. Trgovišće	161	27	123	8	2	1	161	31	19,3
7.	"Oštre" Lohor	86	16	61	6	1	2	86	25	29,1
8.	"Srndač" Hum n/S	66	8	50	7	1	-	66	15	22,7
9.	"Srndač" Tuhelj	58	18	31	8	1	1	58	13	22,4
10.	"Šljuka" Desinić	35	6	27	2	-	-	35	9	25,7
11.	"Srndač" Bedekovčina	19	-	17	2	-	-	19	3	15,8
12.	"Kuna" Klanjec	81	15	58	8	-	-	81	18	22,2
13.	"Kuna" Pregrada	74	9	58	7	-	-	74	21	28,4
14.	"Trčka" Zabok	79	7	60	10	2	-	79	17	21,5
15.	"Lane" Orhovicica	25	3	20	2	-	-	25	5	20,0
1-15	UKUPNO	935	144	661	90	8	5	935	209	22,4

Ukupni postotni odnos prema stručnoj spremi iznosi kako slijedi:

NSS	15,40%	MR	8,56%
SSS	70,70%	DR	5,34%
VSS	9,63%		

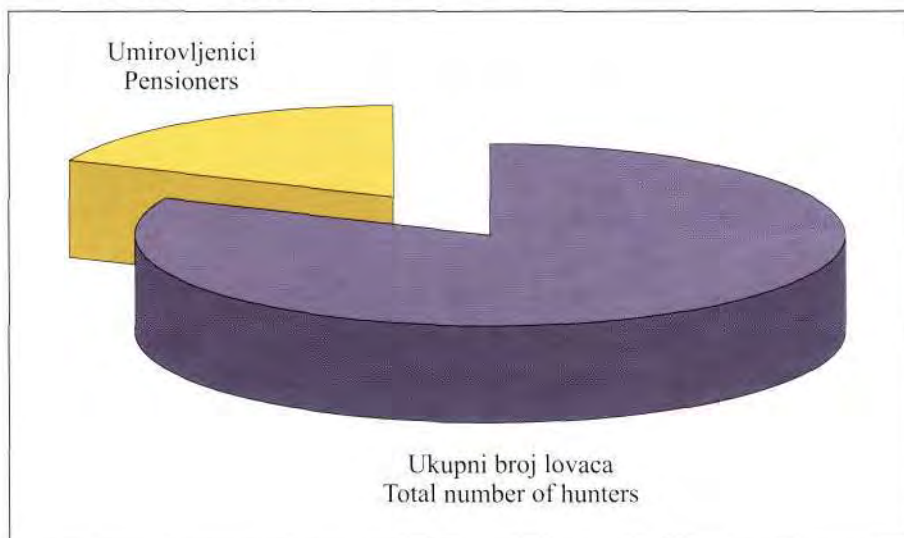
1. Grafički prikaz udjela stručne osposobljenosti lovaca:
 1. Chart of education:

Analizom druge tablice i grafikona dobiva se uvid u stručnu osposobljenost članova lovaca iz koje je vidljivo da najveći udio imaju lovci sa srednjom stručnom spremom.

Analizom druge tablice i grafikona dobiven je odnos od 22,4 % umirovljenih članova-lovaca naspram ukupnog broja lovaca.

2. Grafički prikaz postotnog udjela umirovljenika lovaca:
 2. Chart of relation between hunters and pensioners:

6. RASPRAVA – Discussion

Na temelju provedenog istraživanja među populacijom lovaca u Krapinsko-zagorskoj županiji, na reprezentativnom uzorku koji je obuhvatio 40 % lovaca i lovačkih udruga, može se dobivene rezultate smatrati vjerodostojnima za istraživano područje odnosno županiju.

Već u prvom pregledu osnovnih podataka o broju i stanju lovaca i pripravnika u promatranim lovačkim udrugama vidljiva je velika raznolikost. Broj lovaca u pojedinim udrugama kreće se od 19 do 158. Istovremeno se uočava različit broj pripravnika u pojedinim udrugama, čak 5 udruga od 15 promatranih nije evidentiralo niti jednog pripravnika, a najviše je 7 pripravnika u jednoj udruzi. Prosječno gledano u promatranoj populaciji ima oko 5 % pripravnika, što osigurava donekle potrajnost i stabilnost broja članova u udrugama na približno istoj razini.

Prema dobivenim rezultatima vidljivo je da je najveći broj lovaca po starosti između 40 i 60 godina. Glavni razlog takvog trenda je u tome, što je taj dio članstva materijalno osiguran, a dobro znamo da lov i sve što je uz lov vezano, iziskuje velika novčana odricanja. Drugi razlog bio bi u tome što mlađi ljudi imaju obaveza prema svom redovnom školovanju i obitelji, te veliki dio vremena ulažu u stvaranje svog životnog statusa koji će im kasnije omogućiti i bolju materijalnu osnovu. Važno je ne zanemariti i druge sportske aktivnosti kojima se mladi bave, a i sam način provođenja slobodnog vremena i života uopće.

S obzirom na duljinu trajanja lovačkog staža, najveći broj lovaca nalazi se unutar 1–20 godina. To je u izravnoj vezi sa zaključkom, da mladi ljudi koji još nisu izgradili materijalnu osnovu za buduću život, nemaju materijalne mogućnosti za učlanjenjem u lovačka dru-

štva i bavljenje lovom. Automatski se podiže dobna pristupna granica, a samim time skraćuje se i vijek proveden u lovačkim organizacijama. Duljina lovačkog staža u uskoj je povezanosti s iskustvom, znači i s obavljanjem određenih funkcija u lovačkoj udruzi odnosno u samom lovu (Andrašić 1955., 1984., Darabuš, Jakelić 1996., Skupina autora 2001.).

Uvidom u stručnu osposobljenost članova lovaca vidljivo je da najveći udio imaju lovci sa srednjom stručnom spremom. Zanimljiv je podatak dosta velik broj lovaca s niskom stručnom spremom i on u uzorku iznosi 15,4 %, što je veći udio od članova s visokom stručnom spremom od 9,6 %. Postotak inženjera, magistara i doktora znanosti daleko je ispod očekivanja, glede činjenice da je lov elitni sport, pa nam svi ti pokazatelji govore da je premalo visokoobrazovanog kadra koji može i treba lov i lovstvo podići na višu razinu. Dakle, premalo je ljudi koji mogu raditi na promicanju lovstva i izvan lovačkih organizacija, a ponajprije se to odnosi na edukaciju djece i ljudi koji nemaju dobar stav prema lovu. Tu je vrlo važno da taj dio pučanstva shvati problematiku lovstva i ulogu samih lovaca u tome, te da se jednom iskorijene stare predrasude o "uništavanju sveg živog". Također, zakonskim je propisima, konkretno Pravilnikom o stručnoj službi za provedbu lovnogospodarske osnove ("Narodne novine" broj 48/96.) i Pravilnikom o lovočuvarskoj službi ("Narodne novine" broj 48/96.), određena najmanja stručna sprema potrebna za ispunjenje pojedinih obaveza ovlaštenika prava lova.

Posljednja analiza govori o postotnom udjelu starijih članova – umirovljenika u ukupnoj strukturi članstva lovačkih organizacija, a također je važna radi ra-

zumijevanja problematike lovstva. Uz intelektualni rad u lovačkim organizacijama jednako je važan i aktivni fizički rad kako na obnovi lovno gospodarskih i lovno tehničkih objekata, tako i na intenzivnoj prehrani i prihrani divljači. To i jest uspjeh uzgoja i očuvanja naše flore i faune. Poznato je, da je u većini lovačkih organizacija donijet članak statuta, kojim se svi stariji članovi (iznad 65 godina) oslobađaju od fizičkih aktivnosti u lovištu. Što je veći postotak tih starijih lovaca – umi-

rovljenika u lovačkom društvu, to je manje radno sposobnih za kvalitetno održavanje i čuvanje lovišta, a sve to odražava se i na cjelokupnu sliku jedne lovačke organizacije. Važno je još spomenuti, da taj postotak umirovljenika ne obuhvaća samo starije, fizički nesposobne lovce, već je tu i jedan dio mlađih ljudi, koji su silom prilika otišli u ranije mirovine, a oni su itekako aktivni lovci.

7. ZAKLJUČAK – Conclusion

Struktura lovaca Lovačkog saveza Krapinsko-zagorske županije može, ali i ne mora biti stvarni pokazatelj stanja u hrvatskom lovstvu jer svaka županija ima svoju posebnost u zemljopisnom položaju, prisutnosti određene vrste divljači, kao i povijesnu vezanost na lovstvo.

Bez obzira na te karakterističnosti kao glavni zaključak nameće se činjenica da je pristupna dob članova Lovačkog saveza pomaknuta na sredovječne ljude, pa se samim time smanjuje i lovački staž. To znači da

bi više pozornosti trebalo posvetiti edukaciji mladih osoba koje bi na taj način imale više interesa za učlanjenjem u lovačke organizacije. Time bi lovci dobili kvalitetne nasljednike i mlade ljude, koji bi ne samo lovili divljač, već bi i svojim radom i znanjem pomagali u cjelokupnoj zaštiti naše prirode. Nadalje, potrebno je težiti većem učlanjenju ljudi s vižom naobrazbom, kako bi svojim stručnim znanjem pridonijeli razvoju i promicanju lovstva.

8. LITERATURA – References

- Andrašić, D., 1955.: Načini lovljenja, Lovačka knjiga Zagreb, s. 173-178.
- Andrašić, D., 1984.: Zoologija divljači i lovna tehnologija, skripta, Sveučilišna naklada Liber, s. 288-295.
- Darabuš, S., Jakelić, I.-Z., 1996.: Osnove lovstva, Hrvatski lovački savez, s. 240-265.
- Skupina autora, 1967.: Lovački priručnik, Lovačka knjiga, s. 45., 570-575.
- Skupina autora, 2001.: Lovstvo, Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku, Poljoprivredni fakultet Osijek, s. 172-179.
- 1994.: Zakon o lovu ("Narodne novine" broj 10/94., 29/99, i 14/01.)
- 1994.: Pravilnik o stručnoj službi za provedbu lovno-gospodarske osnove ("Narodne novine" broj 48/96.)
- 1994.: Pravilnik o lovočuvarskoj službi ("Narodne novine" broj 48/96.)

SUMMARY: There are 2294 hunters in 38 hunting associations in the Krapinsko-zagorska County. The conditions which a hunter has to fulfill are regulated by the law ("Narodne novine" nr. 10/94., 29/99. and 14/01.). To be able to show the skill of hunters in their activities on the hunting ground, it is necessary to establish their age, experience and educational structure. Their structure is the following: the majority of the hunters are between 40 and 60 years of age, with 1 to 20 years of experience and with secondary school. Low share of graduated people is disturbing, for it is their obligation to keep the hunting on higher level. Therefore the education of younger people is recommended to achieve greater interests for membership in hunting associations, to enlarge advantages for the hunting science itself and realize better presentations in the society. The last analysis shows the percentage of pensioners in hunting associations and it shows that nearly one quarter of the hunters is retired. In the most of the hunting associations older members are freed from engagements on the hunting ground, so the entire work is upon the younger members who also have less free time. It seems, after all, that education and good will are what matters.

Key words: hunters, hunting associations, Krapinsko-zagorska Count